

Raadsvoorstel

Registratienummer: 19INT02188

Onderwerp: Uitgangspuntennotitie 'huisvesting arbeidsmigranten Montferland'

Portefeuillehouder: wethouder W.J.A. Gerritsen

Te nemen besluit:

Instemmen met de uitgangspuntennotitie 'Huisvesting arbeidsmigranten Montferland' d.d. 6.8.2019.

Waarom dit voorstel?

Medio mei bent u middels een raadsbrief geïnformeerd over het thema huisvesting van arbeidsmigranten. In de betreffende brief werd aangegeven dat, voordat er aan de slag wordt gegaan met een nieuw beleidskader, we een beter inzicht willen hebben in de huisvestingsvraag, de omvang van de groep arbeidsmigranten en de opgaven die op ons af komen.

Gelet op het gemeente-overstijgende karakter van het thema hebben wij, samen met de gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort (en met financiële en ambtelijke ondersteuning van de provincie) een onderzoek naar huisvesting van arbeidsmigranten in de regio in gang gezet. Het onderzoek wordt uitgevoerd door bureau Companen in samenwerking met onderzoeksbureau Decisio; bureaus die veel ervaring hebben met het uitvoeren van onderzoeken op dit terrein.

Er is toegezegd u op de hoogte te houden van de resultaten van het onderzoek. Inmiddels is dit onderzoek (een ruimtelijk-economische foto) in gang gezet. Als bijlage van dit raadsvoorstel treft u de conceptrapportage aan 'Internationale arbeidsmigranten in de Liemers; kwantitatieve analyse'. Deze ruimtelijk-economische foto is de eerste stap in het onderzoek en vormt tevens input voor een woondialoog. Daarin worden cijfers getoetst en het gesprek aangegaan met de ketenpartners (huisvesters, uitzendbureaus, werkgevers, overheden). Tot slot maakt een enquête onder arbeidsmigranten zelf onderdeel uit van het onderzoek.

Wat is het effect?

Middels dit voorstel willen wij u informeren over de eerste resultaten van het lopende onderzoek. Tevens wordt voorgesteld om – vooruitlopend op het nieuw op te stellen beleidskader – een uitgangspuntennotitie voor het toekomstig ruimtelijk beleid vast te stellen.

Wat zijn de argumenten?

Een aantal ontwikkelingen geeft de noodzaak een beleidskader aan:

- We zien dat de huisvesting van arbeidsmigranten zich concentreert en clustert rondom enkele straten in Zeddam. Daarbij is soms sprake van conflicterend woongedrag met negatieve effecten op de ervaren leefbaarheid (overlast).
- Er is naar verwachting sprake van een aanzienlijke toename in het aantal arbeidsmigranten de komende jaren.
- Mede door het tekort aan huisvesting, laat de kwaliteit ervan regelmatig te wensen over en kan er sprake zijn van uitbuiting.

- Het is voor zowel de samenleving als voor initiatiefnemers momenteel onduidelijk is wat de gemeentelijke visie is op arbeidsmigranten en hoe de gemeente de huisvesting wil organiseren.

De eerste resultaten van het lopende onderzoek (zie bijlage) laten zien dat de groep arbeidsmigranten dat in de subregio de Liemers werkt de afgelopen jaren sterk is gestegen; gemiddeld met 30% per jaar. De aantallen fluctueren jaarlijks en zijn sterk afhankelijk van de stand van de economie (en het aantal en soort beschikbare banen). Van alle banen in de Liemers wordt circa 8% ingevuld door arbeidsmigranten. De meeste arbeidsmigranten zijn Polen en Roemenen en hebben een jaarinkomen tot tienduizend euro. Gemiddeld is 42% van de arbeidsmigranten na een jaar nog actief, na 5 jaar is dit 12%. Van de arbeidsmigranten die korter dan een jaar werken, verblijft 46% tot drie maanden in Nederland.

Wat verder opvalt is dat slechts een kwart van de arbeidsmigranten staat geregistreerd als woonachtige in de gemeentelijke basisadministratie (GBA). In 2017 stonden er 840 arbeidsmigranten als woonachtig ingeschreven in de Liemers (waarvan 300 in Montferland). Sinds 2010 is het aantal in de Liemers woonachtige arbeidsmigranten met circa 5% per jaar toegenomen.

Bij het bepalen van de prognose is er uitgegaan van de werklocatie van de arbeidsmigranten (zie p.17 rapportage). Dat zijn de aantallen arbeidsmigranten wat naar verwachting op de Liemers 'afkomt' om te werken zonder enige inmenging van beleid. Uitgaande van een basis economisch groeiscenario zal het aantal arbeidsmigranten in de periode 2017 tot 2030 toenemen van 3.570 tot 5.000 werknemers. In de woondialoog met de stakeholders zullen we deze cijfers verder proberen te duiden.

Wettelijke grondslag en/of kader

N.v.t.

Kanttekeningen/risicoparagraaf

De vraag naar arbeidsmigranten en huisvestingsbehoefte zal – zo blijkt uit het onderzoek – de komende jaren verder toenemen. In lijn met de woonvisie is het onze doelstelling (en verantwoordelijk) om te zorgen voor geschikte huisvesting voor al onze inwoners. Ook arbeidsmigranten maken daar onderdeel van uit. De uitdaging blijft om enerzijds het draagvlak te behouden onder de samenleving om te kunnen blijven voorzien in een huisvestingsvraag en anderzijds overlast en onveiligheid te voorkomen. Het opstellen van een beleidskader en/of extra planologische regulering zijn daarvoor instrumenten. Daarbij merken we op dat de huisvesting van arbeidsmigranten in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van werkgevers en arbeidsmigranten zelf is. De verantwoordelijkheid van de gemeente is het bieden van een helder kader waarbinnen de huisvesting mag plaatsvinden. Daarnaast is de gemeente verantwoordelijk voor toezicht en handhaving en een goede communicatie naar alle partijen.

Kosten, baten en dekking

N.v.t.

Participatie en communicatie

De ruimtelijk-economische foto die als bijlage aan dit voorstel is toegevoegd is de eerste stap in het onderzoek en vormt tevens input voor een woondialoog waarin wij het gesprek aangaan met onze ketenpartners (huisvesters, uitzendbureaus, werkgevers, overheden). Tot slot maakt een enquête onder arbeidsmigranten zelf onderdeel uit van het onderzoek.

In juni is er breed overleg geweest met bewoners uit Zeddam. Tijdens dat overleg spraken bewoners hun zorgen uit over de aantallen en de concentratie van arbeidsmigranten in bepaalde delen van Zeddam. Men maakte zich zorgen over ruime planologische mogelijkheden die het bestemmingsplan in Zeddam biedt en riep de gemeente op om meer de regie te pakken op dit dossier en beleid hierop te maken.

Uitvoering en evaluatie

Naar aanleiding van het gesprek met de bewoners van Zeddam is bekeken om in afwachting van het lopende onderzoek en verdere politieke besluitvorming, de huidige situatie planologisch te bevriezen. Er is een zogenoemd paraplubestemmingsplan opgesteld en in procedure gebracht (geldend voor alle kernen in Montferland).

Dit nieuwe bestemmingsplan sluit de functie wonen in combinatie met een horecabestemming uit, als gevolg waarvan huidige situaties zoals bij hotel 'Eureka' en voorgenomen plannen zoals ter plaatse van het 'Wapen van Zeddam', worden uitgesloten. Dit betekent dat elk nieuw initiatief voor de huisvesting van arbeidsmigranten in het vervolg per geval kan worden beoordeeld. Hiermee krijgt de gemeente meer regie bij de spreiding van arbeidsmigranten naar kern en woonvorm. Het (paraplu)bestemmingsplan zal het vierde kwartaal van 2019 ter vaststelling aan u worden voorgelegd.

We streven ernaar om voor het einde van het jaar u een (ruimtelijke) beleidskader huisvesting arbeidsmigranten ter vaststelling voor te leggen.

Didam, 13 augustus 2019

Burgemeester en wethouders van Montferland,

de secretaris,
T.M.J.M. Evers

de burgemeester,
mr. P. de Baat MPM

Bijlagen:

Uitgangspuntennotitie 'Huisvesting arbeidsmigranten Montferland' d.d 6/8/2019

Definitief concept 'Internationale arbeidsmigranten in de Liemers; kwantitatieve analyse' d.d. 6/8/2019